

Møteprotokoll

Formannskap

Dato:	11.03.2021 kl. 09:00 – 12:50
Sted:	Kommunestyresalen
Arkivsak:	19/00345
Møtende medlemmer:	Dag Sigurd Brustind, Hugo G. Olsen, Bente Mikalsen, Eidar Tøllefsen På Teams: Lill-Grethe Fosshaug, Linn Katariina Henriksen
Møtende varamedlemmer:	
Forfall	
Fra administrasjonen møtte:	Hildegunn Thode Dalsnes (kommunedirektør)
Protokollfører:	Sonja Johansen
Merknader:	Saksfremlegg ikke tilgjengelig i FirstAgenda

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
19/21	21/00044-2	Søknad om tillatelse til tiltak innenfor 100-metersbeltet - gbnr 99/69, Vilfred Johannessen	3
20/21	14/00521-103	Breivoll industriområde, trinn 3 - Investering vedr. planering og infrastruktur	4
21/21	21/00091-1	Plan for kjøretøyforvaltning i lbestad	6
22/21	16/00406-4	Revidering av tilsettingsreglementet	7
23/21	14/00581-8	Revidering av retningslinjer for omstilling, bemanningsendring og håndtering av overtallighet i lbestad kommune	9

<u>24/21</u>	21/00021-3	Søknad om endring av minsteareal for hele Rolla	11
<u>25/21</u>	21/00034-5	Styrings,- drøftings- og orienteringssaker - Formannskapsmøte 11.03.2021	13
<u>26/21</u>	15/00313-35	K-sekretariatet - Endring av selskapsavtale pr 1.1.2021	15

Hamnvik, 11.03.2021

Dag Sigurd Brustind
Møteleder

Godkjent:

Hugo G. Olsen

Eidar Tøllefsen

Saker til behandling

19/21 Søknad om tillatelse til tiltak innenfor 100-metersbeltet - gbnr 99/69, Vilfred Johannessen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	11.03.2021	19/21

Møtebehandling i Formannskap 11.03.2021:

Møtebehandling

Votering

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Formanskaps vedtak/innstilling

Formannskapet vedtar i medhold av plan- og bygningslovens § 1-8, samt kommuneplanens arealdel pkt. 6.1.2 og 6.1.3 å godkjenne oppføring av naust i strandsonen iht. søknad datert 26.01.2021 på eiendom gnr. 99 bnr. 69. Tiltaket skal ikke være til hinder for den frie ferdsel i strandsonen. Tiltakshaver har meldeplikt etter lov om kulturminner av 1978 § 8.

[Lagre vedtak]

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet vedtar i medhold av plan- og bygningslovens § 1-8, samt kommuneplanens arealdel pkt. 6.1.2 og 6.1.3 å godkjenne oppføring av naust i strandsonen iht. søknad datert 26.01.2021 på eiendom gnr. 99 bnr. 69. Tiltaket skal ikke være til hinder for den frie ferdsel i strandsonen. Tiltakshaver har meldeplikt etter lov om kulturminner av 1978 § 8.

20/21 Breivoll industriområde, trinn 3 - Investering vedr. planering og infrastruktur

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	11.03.2021	20/21

Møtebehandling i Formannskap 11.03.2021:

Møtebehandling

Omforent ble det fremmet følgende forslag:

Formannskapet gir klarsignal til at arbeidet iverksettes med å tilrettelegge for klargjøring av Breivoll industriområde for etablering av næringsbedrifter.

Den faste byggekomiteen involveres i det videre planarbeidet.

Tilbudsforespørsel med utgangspunkt i foreliggende skisse kan sendes ut med forbehold om kommunestyrets godkjenning

Votering

Det ble votert over kommunedirektørens forslag opp mot omforent forslag. Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Formanskaps vedtak/innstilling

Formannskapet fattet følgende vedtak:

Formannskapet gir klarsignal til at arbeidet iverksettes med å tilrettelegge for klargjøring av Breivoll industriområde for etablering av næringsbedrifter.

Den faste byggekomiteen involveres i det videre planarbeidet.

Tilbudsforespørsel med utgangspunkt i foreliggende skisse kan sendes ut med forbehold om kommunestyrets godkjenning

[Lagre vedtak]

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet anbefaler kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret bevilger kr. 5 125 000,- inkl. mva. til sprenging, planering og etablering av vei, strøm, vann og avløp ved Breivoll Industriområde.
2. Bevilgningen finansieres ved låneopptak.

21/21 Plan for kjøretøyforvaltning i lbestad kommune

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	11.03.2021	21/21
2 Kommunestyret	25.03.2021	

Møtebehandling i Formannskap 11.03.2021:

Møtebehandling

Omforent ble det fremmet følgende tilleggsforslag:

Ved avhending av kjøretøy settes inntekt fra salget på ubundet investeringsfond.

Votering

Det ble votert over kommunedirektørens forslag med tillegg av omforent forslag. Enstemmig vedtatt.

Formanskaps vedtak/innstilling

*Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:
Kommunestyret vedtar plan for kjøretøyforvaltning. Ved avhending av kjøretøy settes inntekt fra salget på ubundet investeringsfond.*

[Lagre vedtak]

Forslag til vedtak/innstilling:

*Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:
Kommunestyret vedtar plan for kjøretøyforvaltning*

22/21 Revidering av tilsetningsreglementet

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Administrasjonsutvalget	03.03.2021	2/21
2 Formannskap	11.03.2021	22/21
3 Kommunestyret		

Møtebehandling i Formannskap 11.03.2021:

Møtebehandling

SP/H v/Hugo G. Olsen fremmet følgende tilleggsforslag:

Pkt. 2 Ny linje 3 – Kommunedirektøren kan ikke inndra stillinger hvis dette innebærer at det funksjonsområdet/tjenesteområdet forsvinner.

Votering

Det ble votert over administrasjonsutvalgets forslag med tillegg av forslag fra SP/H. Enstemmig vedtatt.

Formanskaps vedtak/innstilling

Formannskapet tilrår kommunestyret å vedta administrasjonsutvalgets forslag til tilsetningsreglement for lbestad kommune med følgende tilleggsendring:

2 Opprettelse av stillinger

Ny linje 3

Kommunedirektøren kan ikke inndra stillinger hvis dette innebærer at det funksjonsområdet/tjenesteområdet forsvinner.

[Lagre vedtak]

Administrasjonsutvalget har behandlet saken i møte 03.03.2021 sak 2/21

Møtebehandling

Forslag fra Hugo Salomonsen:

Pkt 3. Andre linje, «*Ansvarlig leder vurderer....*» strykes, og hele siste avsnitt strykes.

Forslag fra Jim Kristiansen:

Pkt. 10, siste avsnitt. Siste del av siste setning «*dersom søkeren ønsker dette*». Strykes.

Forslag fra Jim Kristiansen:

Pkt 15 siste setning endres til «Tilsettingsmyndigheten kan omgjøre et tilsetningsvedtak så lenge underretning om vedtaket ikke har kommet fram til den som er tilsatt.

Votering

Det ble votert enkeltvis for forslagene.

Forslagene ble enstemmig vedtatt.

Administrasjonsutvalgets vedtak/innstilling

Administrasjonsutvalget anbefaler formannskapet å vedta tilsettingsreglement for lbestad kommune med endringer vedtatt i møtet:

Forslag fra Hugo Salomonsen:

Pkt 3. Fjerne andre setning og erstatte med «I analysen skal stillingens hensikt, funksjon, oppgaver, ansvar og myndighet vurderes.»

I tillegg til strykning av hele siste avsnitt.

Forslag fra Jim Kristiansen:

Pkt. 10, siste avsnitt. Siste del av siste setning «*dersom søkeren ønsker dette*». Strykes.

Forslag fra Jim Kristiansen:

Pkt 15 siste setning endres til «Tilsettingsmyndigheten kan omgjøre et tilsetningsvedtak så lenge underretning om vedtaket ikke har kommet fram til den som er tilsatt.

Forslag til vedtak/innstilling:

Administrasjonsutvalget anbefaler formannskapet å vedta tilsettingsreglement for lbestad kommune.

23/21 Revidering av retningslinjer for omstilling, bemanningsendring og håndtering av overtallighet i lbestad kommune

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Administrasjonsutvalget	03.03.2021	1/21
2 Formannskap	11.03.2021	23/21

Møtebehandling i Formannskap 11.03.2021:

Møtebehandling

Votering

Administrasjonsutvalgets forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Formanskaps vedtak/innstilling

Formannskapet fattet følgende vedtak:

Formannskapet vedtar «Retningslinjer for omstilling, bemanningsendring og håndtering av overtallighet i lbestad kommune».

[Lagre vedtak]

Administrasjonsutvalget har behandlet saken i møte 03.03.2021 sak 1/21

Møtebehandling

Omforent forslag:

Pkt. 1.4.4, pkt. 2 siste linje skiftes ut med følgende tekst: «Har man hatt opphold i tilsetningsforholdet på mindre enn 2 år, regnes tidligere tjenestetid med. Alle typer permisjoner regnes som tjenestetid.»

Forslag fra Jim Kristiansen:

Pkt. 1.4.5 siste avsnitt, første setning, endres til: « Hvis en overtallig ikke aksepterer tilbud om ny passende fast stilling, foreligger det en saklig grunn for oppsigelse.»

Forslag fra Jim Kristiansen:

Pkt 2, andre linje. «lbestad kommune» skiftes ut med «partene».

Votering

Det ble votert enkeltvis for forslagene.
Forslagene ble enstemmig vedtatt.

Administrasjonsutvalgets vedtak/innstilling

Administrasjonsutvalget anbefaler formannskapet å vedta «Retningslinjer for omstilling, bemanningsendring og håndtering av overtallighet i lbestad kommune» med endringer vedtatt i møtet:

Omforent forslag:

Pkt. 1.4.4, pkt. 2 siste linje skiftes ut med følgende tekst: «Har man hatt opphold i tilsetningsforholdet på mindre enn 2 år, regnes tidligere tjenestetid med. Alle typer permisjoner regnes som tjenestetid.»

Forslag fra Jim Kristiansen:

Pkt. 1.4.5 siste avsnitt, første setning, endres til: « Hvis en overtallig ikke aksepterer tilbud om ny passende fast stilling, foreligger det en saklig grunn for oppsigelse.»

Forslag fra Jim Kristiansen:

Pkt 2, andre linje. «lbestad kommune» skiftes ut med «partene».

Forslag til vedtak/innstilling:

Administrasjonsutvalget anbefaler formannskapet å vedta «Retningslinjer for omstilling, bemanningsendring og håndtering av overtallighet i lbestad kommune».

24/21 Søknad om endring av minsteareal for hele Rolla

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	11.03.2021	24/21

Møtebehandling i Formannskap 11.03.2021:

Møtebehandling

SP/H v/Hugo G. Olsen fremmet følgende forslag:

Pkt. 3 tilleggsforslag
Saken sendes ut på høring innen 16. april 2021.

Votering

Det ble votert over kommunedirektørens forslag med tillegg av forslag fra SP/H.
Enstemmig vedtatt.

Formanskaps vedtak/innstilling

I henhold til Viltloven og «Forskrift om forvaltning av hjortevilt (Hjorteviltforskriften)» samt «Forskrift om adgang til jakt etter elg, lbestad kommune» vedtar formannskapet følgende:

1. Forskrift om adgang til jakt etter elg, lbestad kommune, endres ikke for jaktseasonen 2021
2. Det tildeles maks 30 elg ved «Elgtildelingen pr. vald for 2021»
3. Saken sendes på høring til elgvaldene på Rolla for eventuell ny søknad i 2022.
Saken sendes ut på høring innen 16. april 2021.

[Lagre vedtak]

Forslag til vedtak/innstilling:

I henhold til Viltloven og «Forskrift om forvaltning av hjortevilt (Hjorteviltforskriften)» samt «Forskrift om adgang til jakt etter elg, lbestad kommune» vedtar formannskapet følgende:

1. Forskrift om adgang til jakt etter elg, lbestad kommune, endres ikke for jaktseasonen 2021
2. Det tildeles maks 30 elg ved «Elgtildelingen pr. vald for 2021»
3. Saken sendes på høring til elgvaldene på Rolla for eventuell ny søknad i 2022

**25/21 Styrings,- drøftings- og orienteringssaker - Formannskapsmøte
11.03.2021**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	11.03.2021	25/21

Møtebehandling i Formannskap 11.03.2021:

Møtebehandling

Votering

Formannskaps vedtak/innstilling

Styringssaker:

- Ti på Topp (inntil en time)
Se vedlegg 1

Drøftingssaker:

- Møtegodtgjørelse

Orienteringssaker:

- Info om Ibestad kommune som pilotkommune mineraler
Se vedlegg 2
- Info om treningssenter

Diverse:

Kommunestyret møter samme dag kl. 1300-1600 ifm. organisasjonsprosjektet (Digitalt/Teams grunnet smittesituasjon).

Formannskap og gruppeledere (8), kommunedirektør (1) og Bedriftskompetanse (1) møter i kommunestyresal (totalt 10).

[Lagre vedtak]

Forslag til vedtak/innstilling:

Styringssaker:

- Ti på Topp (inntil en time)

Drøftingssaker:

Ingen

Orienteringssaker:

- Info om Ibestad kommune som pilotkommune mineraler
Se vedlegg

Diverse:

Kommunestyret møter samme dag kl. 1300-1600 ifm. organisasjonsprosjektet (Digitalt/Teams grunnet smittesituasjon).

Formannskap og gruppeledere (8), kommunedirektør (1) og Bedriftskompetanse (1) møter i kommunestyresal (totalt 10).

26/21 K-sekretariatet - Endring av selskapsavtale pr 1.1.2021

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	11.03.2021	26/21
2 Kommunestyret		

Møtebehandling i Formannskap 11.03.2021:

Møtebehandling

Votering

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Formanskaps vedtak/innstilling

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Ny selskapsavtale for K-sekretariatet IKS godkjennes.

[Lagre vedtak]

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Ny selskapsavtale for K-sekretariatet IKS godkjennes.

TOPP 10 – Ibestad, 2020

**Ferdig
sykehjem**

**Nytt
Rådhus**

**Engenes
havn**

**Nærings
utvikling**

**Gjerder,
leiejord,
landbruk**

**Digital
kommune**

**Hjemme
side**

**Fiber
utbygging**

**Barne-
vern**

FV-848

Vedlegg 1

Ferdigstilling sykehjem

Milepæler:
September 2021

Åpning av omsorgsboliger med heldøgns bemanning

- 1) Lokaler til hjemmetjenesten, helsestasjon, administrasjon
 - 1) Ombygging fra mai 2021
- 2) Drift av «Solstua» som sykehjem
 - 1) Hybridløsning til omsorgsboliger med heldøgns bemanning er innflyttingsklar
- 3) Veldig høyt press i hjemmetjenesten, påvirker hele omsorgstjenesten
 - 1) Kjører prosesser i alle tre enheten
 - 2) Arbeider på tvers av enheten - samhandling og effektiv utnyttelse av kompetanse

Utfordringer:

Mange hybridløsninger over tid samtidig som det kjøres ulike prosesser i enheten

Tidkrevende å flytte drift fra institusjon til hjemmebaserte tjenester

Anbefalinger:

Trenger ro til å arbeide med ulike tiltak som er startet i HSO

Nytt Rådhus

Milepæler: Innflyttet.

Kun NAV som gjenstår, flytteprosessen her er i gang.

Utfordringer:

Anbefaling: Slettes fra Ti på topp.

Engenes havn

Milepæler:

Situasjon: Mudring kan ikke gjennomføres uten endringer
(Multiconsult aug-20)

- Desember: Justert avtale med departementet (gjennom KV)
 - Justert avtale godkjent 09.03.2021

Utfordringer:

Anbefaling:

- Oppstart av prosjektet snarest mulig

Næringsutvikling (SNU)

Satsingsområde		Milepæler	Utfordringer / muligheter	Anbefaling / vedtak
Sjømat	1. Engenes havn – rev. Avtale	April: anbud Ferdig 3.Kv 23		
	2. Kime - torskeoppdrett	Formsk. april		
Maritim	1. ISHS			
Reiseliv				
Service mm	1. Breivoll industriområde			
Stedsutvikling & andre oppdr.	1. Sentrumstolett			
	2. Ibestad aktivitetspark			
	3. Nye tilskuddsordninger	Ferdig 10.03.21		

Gjerder, leiejord og landbruk

Milepæler:

- Kommunen jobber med en «Prioriteringsplan for tilskudd i beiteområder» planen gir grunnlag tilskudd av statlige midler, - planen skal være ferdig i løpet av 2021
- Ibestad kommune har innvilget 50 % «tilskudd i beiteområder» til Rolløya beitelag for NoFence for bruk til felles værbeiteområde. Dette er et fellestiltak for alle saue-eierne på Rolla
- Sør-Forså skal montere utmarksgjerde og administrasjonen ønsker samarbeid med Sør- og Nord-Forså ved at Ibestad kommune søker 50 % tilskudd samt bidrar med hjelp til finansiering- og kostnadsplan for et totalt gjerde-prosjekt på ca. 5 kilometer. Ibestad kommune fikk ikke tildelt midler til Utmarksgjerde på Sør-Forså for 2021, - saken utsettes til 2022
- Kommunen mangler landbruksplan. Denne er planlagt i løpet av 2021
- Mange hogstfelt av gran på Rolla er nå fliset.

Utfordringer:

- Utsending av brev om leiejord, ligger det også utfordringer med å finne navn på ca. 350 eiere av dyrket mark i Ibestad. Dette er nå utført for Rolla Brevet ligger på hjemmesiden: [Landbruk i Ibestad - Ibestad kommune \(custompublish.com\)](https://www.rolla.kommune.no/landbruk-i-ibestad) under «Driveplikt»
- Det er rapportert stor tapsprosenten for sau for 2020, 93 lam og 22 sauer er rapportert savnet på utmarksbeite for 2020; årsaken til saue-tapene undersøkes av kommunen og beitelaget

Anbefaling:

- For å prøve løse problemet med husdyr (sauer) på fv. 848 anbefales et møte med representanter for grunneierne på Sør- og Nord-Forså, kommunen og Rolløya beitelag der vi avklarer veien videre med oppsetting sperregjerde/utmarksgjerde mot hele Forså utmark, - møtet har vært utsatt p.g.a. korona

Digital kommune

Milepæler:

- Vi ser på muligheten til å ta i bruk flere funksjoner i tidsregistreringssystemet WinTid slik at vi kan kutte ut siste rest av manuelle behandlinger av permisjoner, ferie egenmeldinger og annet fravær.
Løpende.

Utfordringer:

- Det er ikke satt av penger på investeringsbudsjettet for ytterligere satsing på digitalisering.

Anbefaling:

Hjemmeside kommune

Milepæler:

Det er gjort en god del forbedringer på hjemmesida i løpet av vinteren, men det mangler fremdeles en del innhold som må på plass. Seksjonslederne har fått i oppdrag å gå gjennom egne webområder for å oppdatere disse.

Det er opprettet et eget område for administrasjonen.

Utfordringer:

Webservice, slik som politisk møtekalender, postliste og innsyn sliter leverandøren av hjemmesida med å få på plass. Vi er i dialog med leverandøren vedrørende dette.

Anbefaling:

Fiberutbygging/salg

Milepæler:

- Eksisterende fibernett
 - Rydde i avtaler IK og BBFT,- deretter salg av fibernett (?)
 - Juridisk hjelp innhentet
- Utbygging av nytt fibernett:
 - Søkt midler til utbygging av områdene:
 - Straumen – Årbostad
 - Straumen - Vasskardet/Straumboth
 - Sørvik – Fornes
 - **Søknader ikke innvilget 2020**
 - **Ny søknad april 2021**

Utfordringer:

- Omforent avtale med BBFT

Anbefaling:

- Salg av fibernett m/avtaler om utbygging

Barnevern

- Vurdering av interkommunale løsninger, sak under utarbeidelse.
 - Sør- og Midt-Troms, Harstad eller egen tjeneste?
 - Milepæler:
 - 3.3.21 avholdt møte med Harstad.
 - Uke 12 avholdt møte med Astafjord barnevern
 - 15.5.21 Sak om fremtidig barnevern sendt til politisk behandling
- Overholde frister
 - Milepæler
 - Kontinuerlig ift. hver sak. Rettsikkerhet og barnets beste fremste rekke.
 - Pr. nå ingen fristbrudd ift. meldinger og undersøkelser
 - Alle barn har oppdaterte tiltaksplaner og alle er evaluert
- Forvaltningsrevisjon
 - Milepæler
 - Sak/rapportering klar til behandling i kommunestyret 25.3.
 - Tverrfaglig samarbeid: Det er utarbeidet forslag til samarbeidsavtaler mellom barnevern og andre enheter med ansvar for barn og unge
- Utfordringer:
 - Daglig drift
 - Stor økning i antall meldinger i 2020 – 45 meldinger. Aldri vært så mange på ett år
 - 2021 – hittil 6 meldinger pr 09.03.2021
 - Flere store og omfattende saker i 2021 med komplisert saksinnhold
- Anbefaling:
 - Håndtere saker innenfor frister
 - Rede ut og behandle alternative mulige løsninger for fremtidig barnevern politisk.

NOTAT PLAN- OG KONSESJONSPROSESSER I MINERALNÆRINGEN

Sammendrag

Oppstart av ny mineralvirksomhet i Norge kan være svært tid- og ressurskrevende. Det fører til at investorer kvier seg for å investere i større prosjekter da disse kan ta opptil 15 år å realisere.

I dette notatet foreslår Nordland fylkeskommune og Troms og Finnmark fylkeskommune at det i et «myndighetsmøte» før oppstart av plan- og konsesjonsprosesser blir gjort en mer samordnet og helhetlig vurdering av tiltakets konsekvenser på tvers av sektorer. På møtet deltar direktorat, Statsforvalteren, Sametinget/reindrift, fylkeskommune, kommune og bedrift for å få diskutere «alle kjente» problemstillinger slik at disse kan bli berørt allerede i KU-prosessen. Planforum kan brukes i denne sammenheng, men aktuell kommune og bedrift kan selv ta et slikt initiativ med utgangspunkt i en veileder. Dette medfører at tiltakshaver ikke selv må «dra lasset» opp mot de enkelte sektormyndighetene, men får bistand i denne fasen.

Nordland fylkeskommune og Troms og Finnmark fylkeskommune har tatt initiativ til to piloter der større og krevende gruveprosjekter er under utvikling. Det er Nye Sulitjelma Gruver (Nordland) og Ibestad (Troms og Finnmark).

Det er også viktig at lokalsamfunnet tidlig orienteres om prosjektet og dras inn i prosessen. Dette kan skje ved å ta i bruk TSM slik Norsk Bergindustri gjør etter modell fra Canada.

Det foreslås at nærings- og fiskeridepartementet lager en *Veileder for effektive og forutsigbare plan- og konsesjonsprosesser* der man konkretiseres hvordan tiltak og aktiviteter for en slik prosess kan gjennomføres.

Utfordringer

Ny gruvedrift i Norge krever langsiktige investeringer og dermed forutsigbare rammebetingelser. Oppstart av ny mineralvirksomhet, særlig større prosjekter er imidlertid svært tid- og ressurskrevende og møter ofte betydelig motstand fra miljø- og andre næringsinteresser. Lokalsamfunn er generelt mer positive til gruvedrift.

For å sikre en demokratisk og god gjennomføring av plan- og konsesjonsprosessene kan disse ofte dra ut i tid, gjerne 10-15 år, fra første søknad til siste søknad er avgjort av forvaltningsmyndighetene. I tillegg gjennomføres prosesser etter de aktuelle lovene ofte tidsuavhengig av hverandre, fordi det «alltid» har vært slik. Behandlingen og konklusjonen etter en lov kan være positiv, mens behandling etter en annen lov kan gi negativt resultat. Hvis det tar 10-15 år fra første søknad til siste søknad er avgjort av forvaltningsmyndighetene, risikerer man at gode prosjekter mister interesse i markedet.

Det er nødvendig med bedre koordinering knyttet til behandling etter plan- og bygningsloven (PBL), forurensingsloven (FL) og mineralloven (ML). Mange opplever disse lovene som til dels overlappende ved at samme tema må vurderes på nytt etter krav fra ulike instanser. Dette sinker prosessen og skaper rom for nye utredninger som igjen skaper uforutsigbarhet. Det handlingsrom som ligger i dagens lovverk må utnyttes bedre både av bedriftene og myndighetene.

Bakgrunn

Behandling etter lovverk, samt noen kommentarer

For å kunne utvinne et mineral eller metall må man ha arealavklaring etter plan- og bygningsloven (PBL) driftskonsesjon etter mineralloven (ML), og utslippstillatelse etter forurensningsloven (FL). I tillegg legger naturmangfoldloven og vanddirektivet viktige prinsipper til grunn.

Plan- og bygningsloven avklarer tiltakenes arealpåvirkning, samt konsekvenser for miljø og samfunn. Det er viktig for næringen at større tiltak avsettes i kommuneplanens arealdel. Mineraluttak er imidlertid som oftest av en slik karakter at det i tillegg stilles krav til reguleringsplan med konsekvensutredning. Her vurderes forholdet til andre arealinteresser, det utformes reguleringsbestemmelser, tiltaket avgrenses og det gjøres miljøtilpasninger. Kommunen er planmyndighet etter PBL.

Mineralloven regulerer undersøkelsesrett, utvinningsrett, konsesjon, driftstekniske forhold, sikkerhet og miljø ved mineralutvinning. Et hvert uttak på mer enn 10.000 m³ masse, samt ethvert uttak av naturstein, må ha driftskonsesjon etter ML. Driftskonsesjon gis av Direktoratet for mineralforvaltning. Direktoratet har ytret ønske om et rekkefølgekrav slik at arealavklaring etter PBL er gitt før driftskonsesjonen behandles. Kommunene kan også be DMF om å gjennomføre KU for dem, men denne muligheten har ikke vært tatt i bruk ennå.

DMF har også vurdert om plan- og konsesjonsprosesser kan gjennomføres etter en såkalt «one stop shop». De har imidlertid konkludert med at det ikke ville være en god løsning da det vil være vanskelig for ett organ, f.eks DMF, å koordinere alle prosessene fram til beslutning.

Hvis en kommune allerede har sagt ja til gruvedrift, og godkjent reguleringsplan så vil DMF sjelden si nei til tiltaket. Da har DMF som regel allerede vært inne i planprosessen i fbm med utforming av planprogrammet. Når søknad om driftskonsesjon kommer vil DMF derfor ikke vurdere om det skal være gruvedrift eller ikke, men *hvordan* driften skal foregå.

Forurensningsloven regulerer utslipp fra gruvedrift ved at det kreves tillatelse til forurensende virksomhet etter denne loven. Stort sett er det slik at Miljødirektoratet er myndighet for virksomheter som driver uttak av statens mineraler og Statsforvalteren er myndighet for de virksomheter som driver uttak av industrimineraler.

Generelt

Tiltakshaver kan søke om konsesjon både etter ML og FL når man måtte ønske det i plan- og konsesjonsprosessen, og uavhengig av rekkefølge og om arealavklaring er gjort eller ikke. Både DMF og MD ønsker imidlertid at arealavklaring er ferdig før man gir svar på konsesjonssøknaden etter ML og FL. MD kan ikke gi tillatelse etter FL hvis dette er i konflikt med arealplan i en kommune.

Det er også nødvendig med kompetansekrav til næringen. Det er mange «umodne» prosjekter der tiltakshaver har for liten kompetanse både for gjennomføring av plan- og konsesjonsprosessene og for å starte opp produksjon. Dette er ofte en årsak til «omkamper», og at prosessene tar lang tid.

Fylkeskommunens rolle og bruk av PBL

Kommunen er planmyndighet etter plan- og bygningsloven, mens fylkeskommunen i denne sammenheng skal veilede kommunene. Fylkeskommunen skal også følge opp regional politikk i enkeltsaker, og har i den anledning mulighet til å fremme innsigelse til tiltak som er i strid med vesentlige regionale eller nasjonale interesser.

Det finnes flere arenaer og nettverk på fylkesnivå som skal samordne ulike interesser i konkrete plansaker (kommuneplaner, kommunedelplaner, og områdereguleringer), energisaker, klima- og energiplaner, og kommunale planstrategier. Planforum er en lovpålagt arena hvor kommuner tar opp saker som berører samfunns- og arealplanleggingen i en kommune. Målet er å synliggjøre og avklare utfordringer på et tidlig stadium, unngå innsigelser og øke forståelsen for kommunenes ulike utfordringer. Her møter alle regionale myndigheter som berøres av planleggingen. Troms og Finnmark og Nordland fylkeskommuner leder og drifter Planforum i de respektive fylkene.

Konsultasjonsplikt

Sametinget skal konsulteres før tillatelser etter det enkelte lovverk gis. Det kan være vanskelig å gjennomføre slike konsultasjoner samtidig i fht alle tre lovene. Det kan også være vanskelig å få med all informasjon/utredninger for behandling etter alle tre lover allerede i KU-prosessen, men det bør være mulig å organisere denne prosessen bedre enn hva tilfellet er i dag.

Mulige løsninger for mer effektive og forutsigbare plan- og konsesjonsprosesser

Det er viktig å redusere prosessene for oppstart og utvikling av bedrifter innen mineralnæringen. Mulige løsninger er et «myndighetsmøte» sammen med bedrift og kommune før arealavklaring og konsesjonsprosesser. Det er også viktig at lokalsamfunnet og andre næringsinteresser/reindrift tidlig orienteres om og dras inn i prosjektet. En statlig veileder vil være et godt hjelpemiddel for å konkretisere tiltak og aktiviteter i en slik prosess.

Aktivt bruk av planforum/mineralforum

Det er viktig å møtes tidlig rundt bordet, i første rekke bedriften og de aktuelle offentlige aktørene (kommunen, direktorater, Statsforvalteren, fylkeskommunen). Det er også viktig at lokalsamfunnet tidlig orienteres om prosjektet og dras inn i prosessen. Norsk Bergindustri er nå i fred med å innføre TSM etter modell fra Canada, noe som vi ansvarliggjøre tiltakshaver i mye større grad ovenfor lokalsamfunnet spesielt, men også ovenfor andre som er positivt eller negativt berørt av tiltaket.

Ved å utnytte den muligheten som ligger i PBL kan det offentlige, f.eks fylkeskommune, ta en mer offensiv og aktiv rolle ved større og utfordrende bergverksetableringer. Dette medfører at tiltakshaver ikke selv må «dra lasset» opp mot de enkelte sektormyndighetene, men får bistand i denne fasen. Det vil også føre til at det blir en mer samordnet og helhetlig vurdering av tiltakets konsekvenser på tvers av sektorer, og dermed en bedre oversikt over mulige problemstillinger slik at disse kan bli behandlet allerede i KU-prosessen. Planforum er en etablert arena i denne sammenheng, men det kan også finnes andre former for møteplasser.

Flere av de store mineralprosjektene (Nye Sulitjelma Gruver (kobber), Elkem (kvarts på Nasafjell), Bindal Gruver (gull), Nussir (kobber) og Sydvaranger (jernmalm) kunne kanskje

fått en bedre prosess fram mot beslutning dersom disse på et innledende stadium hadde blitt diskutert i et slikt forum, sammen med tiltakshaver. I et slikt forum vil det i tillegg til bedriften, kommunen og fylkeskommunen være nødvendig med deltakelse fra Statsforvalteren, Miljødirektoratet, Direktoratet for mineralforvaltning, Sametinget/reindrift og andre sentrale samtaleparter ved en slik etablering.

Veileder

Det er viktig å se utfordringene med plan- og konsesjonsprosesser også fra næringslivets side. Sett fra mange investorer så er tidsbruken fra planprosessen til nødvendige konsesjoner er gitt en stor utfordring. Det er et paradoks at flere av de pågående gruveprosjektene i Norge drives fram av gründere, ikke av etablerte gruveselskaper. En veileder som beskriver prosessene bedre, og som forteller hvordan tiltakshaver kan bidra til at disse blir mer effektive og komme fortere fram til avklaring, kan gi mer effektive og forutsigbare prosesser.

Det er begrenset med kunnskap både hos offentlige aktører, særlig kommuner, og i næringslivet for de muligheter som dagens lovverk gir og hvilke fordeler det er å samkjøre plan- og konsesjonsprosesser i større grad enn man gjør i dag. I tillegg til å jobbe videre med en veileder for denne prosessen så kan det vært nyttig med et webinar der dette blir diskutert. DMF og Norsk Bergindustri jobber med dette.

En *Veileder for effektive og forutsigbare plan- og konsesjonsprosesser* kan nedfelle hvordan tiltak og aktiviteter for en slik prosess kan gjennomføres. Veilederen vi da ta utgangspunkt i de muligheter som PBL gir, men må også implementere dette til annet lovverk som FL og ML. En slik veileder må utarbeides av Næringsdepartementet i samarbeid med Direktoratet for mineralforvaltning, Miljødirektoratet, Norsk Bergindustri, fylkeskommuner, kommuner og Sametinget. Målet må være å lage en veileder som får tilslutning hos de fleste som er involvert ved oppstart av større mineral- og gruveprosjekter.

Pilotprosjekter for tidlig samordning

Både Nordland fylkeskommune og Troms og Finnmark fylkeskommune planlegger å undersøke mulighetene til å gjennomføre en pilot der et større og krevende gruveprosjekt er utgangspunktet. (Nye Sulitjelma Gruver (Nordland), Ibestad (Troms og Finnmark)).

Før en tiltakshaver setter i gang plan- eller konsesjonsprosesser for oppstart av gruvedrift/mineralvirksomhet inviteres alle berørte parter til et felles møte. Med rolle som planmyndighet etter plan- og bygningsloven inviterer den aktuelle kommunen til opprettelsen av et mineralteam for å få en bedre prosess fram mot beslutning om oppstart av drift eller ikke. Inviterte parter er bedriften, fylkeskommunen, Statsforvalteren, Miljødirektoratet, Direktoratet for mineralforvaltning, Sametinget/reindrift, miljøorganisasjon(er) og andre som er sentrale samtaleparter som ofte har meninger ved en slik etablering. Det må vurderes i hvert enkelt tilfelle om det er formålstjenlig med et «myndighetsmøte» (direktorat, fylkesmann, fylkeskommune, kommune, bedrift) før et fellesmøte der alle relevante parter deltar.

Da ville alle utfordringene komme fram, og man kunne diskutere hvordan disse kunne løses på kortest mulig tid. MD og DMF har vært positive til å delta i en slik prosess.

Utgangspunktet kan være etter modell fra planforum, men bør bearbeides mer i forhold til formålet.

Bedre samordning av lovverk

En annen løsning for en bedre samordnet plan- og konsesjonsprosess kan være at kommunen som i dag er planmyndighet ihht PBL, mens tillatelser etter videre sektorlover (FL, ML) samordnes av en instans, f.eks. direktorat eller fylkeskommune. Her kan man for eksempel se hvordan man behandler saker for tillatelser til etablering innen akvakultur.

Dette vil også medføre at det blir gjort en mer samordnet og helhetlig vurdering av tiltakets konsekvenser på tvers av sektorer ved at det utstedes én endelig tillatelse, jfr tidligere nevnte «one stop shop». Søker er hele tiden orientert og involvert i saksbehandlingen, og kan korrigere søknaden og prosess for å tilfredsstille både motsetninger og lovverk dersom det er påkrevd. En slik løsning krever imidlertid en lengre prosess før den kan tas i bruk, og vil kunne medføre endring av dagens lovverk.

Ola Torstensen
04.02.2021